

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin uudelleensijoittamiskehyksen käyttöönotosta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 516/2014 muuttamisesta”

(COM(2016) 468 final – 2016/0225 COD)

(2017/C 125/05)

Esittelijä: **Christian MOOS**

Lausuntopyyntö	Euroopan unionin neuvosto, 7.9.2016 Euroopan parlamentti, 12.9.2016
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artikla
Vastaava erityisjaosto	”työllisyys, sosiaaliasiat, kansalaisuus”
Hyväksyminen erityisjaostossa	10.1.2017
Hyväksyminen täysistunnossa	25.1.2017
Täysistunnon nro	522
Äänestystulos	177/8/9
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	

1. Päätelmät ja suositukset

ETSK

1.1 kannattaa todellista yhteistä turvapaikkapolitiikkaa, jossa noudatetaan eurooppalaisia arvoja. Komitea suhtautuu myönteisesti unionin uudelleensijoittamiskehyksen luomiseen.

1.2 kehottaa unionia ottamaan enemmän vastuuta kansainvälistä suojelua tarvitsevista, lisäämään vastaanotto- ja suojeluitaituitaan sekä suhtautumaan pakolaiskysymyksessä solidaarisemmin kolmansiiin maihin mutta myös Kreikan kaltaisiin EU:n jäsenvaltioihin.

1.3 korostaa vaatimustaan rakentaa tehokkaita kotouttamisjärjestelmiä jäsenvaltioissa.

1.4 kehottaa keskittymään uudelleensijoittamista koskevissa yhteisissä kriteereissä ensisijaisesti asianomaisten ihmisten suojelun tarpeeseen eikä pelkästään kolmannen maan tehokkaaseen yhteistyöhön turvapaikka-asioissa. Kriteerien on oltava syrjimättömiä.

1.5 pitää asianomaisten kolmansien maiden ja alueiden epävarman ja epävakaan tilanteen vuoksi ”ensimmäisen turvapaikkamaan” ja ”turvallisen kolmannen maan” käsitteiden käyttöä kyseenalaisena. Komitean arvion mukaan EU:n ja Turkin julkilausuma on nykytilanteessa äärettömän tärkeä. On sekä EU:n että Turkin edun mukaista, että ihmisoikeus-tilannetta seurataan sen täytäntöönpanossa.

1.6 vaatii uudelleensijoittamisohjelman irrottamista kumppanuussopimuksista, joilla kolmansia maita kannustetaan pakenemisen torjuntaan, sillä tähän sisältyy vaara kansainvälisen oikeuden noudattamatta jättämisestä ja perusoikeuksien rikkomisesta. ETSK korostaa, että kolmansien maiden kanssa solmittujen kumppanuuksien puitteissa toteutettujen toimenpiteiden tai yleensäkin kehitysavun ehdoksi ei saa asettaa palauttamis- tai vastaavia yhteistyösopimuksia kolmansien maiden kanssa.

1.7 vaatii UNHCR:lle ratkaisevaa roolia uudelleensijoitettavien kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden tunnistamisessa ja pitää kolmansien maiden erityisoikeuksia maasta lähtevien henkilöiden valinnassa kyseenalaisina.

1.8 suhtautuu myönteisesti naisten sekä lasten ja nuorten haavoittuvan aseman erityiseen painottamiseen, mutta pitää kategorialla ”sosioekonomisesti haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt” arveluttavana. Erilaisten laillisten maahantulokeinojen sekoittaminen komission ehdotuksessa aiheuttaa yleisesti riskin uudelleensijoittamisen laadun ja määrän kärsimisestä.

1.9 pitää Geneven yleissopimuksen mukaisesti kyseenalaisena niiden henkilöiden varauksetonta poissulkemista, jotka ovat uudelleensijoittamista edeltävien viiden vuoden aikana oleskelleet jäsenvaltioiden alueella taikka tulleet tai pyrkineet alueelle sääntöjenvastaisesti. Sama koskee henkilöitä, joiden uudelleensijoittamisesta jäsenvaltiot ovat kieltäytyneet uudelleensijoittamista edeltävien viiden vuoden aikana, vaikka maahanpääsykriteerit heidän kohdallaan täyttyvät.

1.10 korostaa, että oikeutta turvapaikkaan ei saa rajoittaa uudelleensijoittamisilla. Yleisesti on varmistettava Geneven yleissopimuksen, Euroopan unionin perusoikeuskirjan (perusoikeuskirja) ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisten perusoikeuksien noudattaminen.

1.11 kannattaa kunnianhimoisia tavoitteita uudelleensijoitettavien henkilöiden vuosittaisen määrän asettamisessa ja suosittaa, että korkean tason komitean päättämä lukumäärä määritellään vähimmäismääräksi.

1.12 odottaa pääsevänsä osallistumaan perustettavan korkean tason uudelleensijoittamiskomitean työhön.

1.13 suosittaa lisäksi UNHCR:n pysyvää osallistumista korkean tason uudelleensijoittamiskomitean työhön. Komission ehdotuksessa jää yleisesti epäselväksi, miten ja millä menettelyillä UNHCR tai jäsenvaltiot yksilöivät kansainvälistä suojelua tarvitsevat sekä mikä rooli EU:n turvapaikkavirastolla tulee olemaan tässä menettelyssä.

1.14 kannattaa kanadalaisen Private Sponsorship Program -ohjelman⁽¹⁾ tapaisten vaihtoehtoisten vastaanotto- ja rahoitusohjelmien harkitsemista. EU:n uudelleensijoittamiskehys voi hyötyä yleisesti kolmen osapuolen lähestymistavan – jossa mukaan otetaan jäsenvaltiot, UNHCR ja yksityiset/kansalaisyhteiskunnan toimijat – virallistamisesta. Tämä ei kuitenkaan saa heikentää uudelleensijoittamisen laatua ja määrää. Komitea kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että kansalaisyhteiskunta saa asianmukaisesti tietoa uudelleensijoittamissuunnitelmista ja tukea pystyäkseen osallistumaan prosessiin.

1.15 suosittelee, että EU ja jäsenvaltiot vahvistavat institutionaalista läsnäoloaan erityisen kuormitetuissa alkuperä- ja kauttakulkumaissa ja että näitä autetaan kehittämällä vastaanotto- ja suojelukapasiteettia paikan päällä.

2. Ehdotetun asetuksen yksittäisten säännösten arviointi

2.1 Unionin uudelleensijoittamiskehys

2.1.1 ETSK suhtautuu myönteisesti kansainvälistä suojelua tarvitsevien uudelleensijoittamiseen unionissa. ETSK korostaa Euroopan muuttoliikeagendasta antamansa lausunnon⁽²⁾ tapaan vaatimusta kehittää uudelleensijoittamisen tueksi tehokkaita kotouttamisjärjestelmiä jäsenvaltioissa sekä mahdollistaa työmarkkinoille pääsy, pätevyysien tunnustaminen, ammattikoulutus ja kielen opiskelu.

2.1.2 ETSK tukee 7. kesäkuuta 2016 esitetyn kolmansien maiden kansalaisten kotouttamista koskevan toimintasuunnitelman⁽³⁾ puitteissa toteutettavia toimenpiteitä uudelleensijoitettujen henkilöiden kotouttamiseksi varhaisessa vaiheessa tehokkaalla ja menestyksekkäällä tavalla. Nämä toimenpiteet ovat kuitenkin ristiriidassa toissijaisen suojeluaseman kanssa, sillä jäsenvaltioiden on tarkistettava uudelleen henkilön suojeluasema ja on mahdollista, että pakolaisasemaa ei tunnusteta. Näin ollen kansainvälistä suojelua tarvitsevaa henkilöä uhkaa maasta poistaminen tai palauttaminen kolmanteen maahan tai alkuperämaahan.

⁽¹⁾ <http://www.cic.gc.ca/english/resources/publications/ref-sponsor/>.

⁽²⁾ EUVL C 71, 24.2.2016, s. 46.

⁽³⁾ COM(2016) 377 final.

2.2 Alueet tai kolmannet maat, joilta/joista uudelleensijoittaminen tapahtuu

2.2.1 ETSK kannattaa ehdotetun asetuksen 7 ja 8 artiklassa säädettyä joustoa niitä alueita tai kolmansia maita koskevien yhteisten valintakriteerien määrittelyssä, mistä käsin uudelleensijoittaminen tapahtuu. Kriteereiden ei kuitenkaan pitäisi olla liian poissulkevia, eikä niiden tulisi riippua kolmannen maan tai alueen yhteistyön laadusta muuttoliike- ja turvapaikka-asioissa, vaan ihmisten suojelun tarpeesta. ETSK vastustaa kaikkea pakoreittiin, alkuperämaahan, etniseen alkuperään tai uskontoon perustuvaa syrjintää (Geneven yleissopimuksen 3 artikla).

2.2.2 Kun kyseessä on edellytysten luominen ”ensimmäisen turvapaikkamaan” ja ”turvallisen kolmannen maan” käsitteiden käytölle turvapaikanhakijoiden palauttamista varten, ETSK totesi jo turvallisia alkuperämaita koskevan EU:n yhteisen luettelon laatimisesta antamassaan lausunnossa⁽⁴⁾, että on vielä liian aikaista laatia kattavaa turvallisten alkuperämaiden luetteloa ja että luettelosta on sovittava yksinomaan yhteisten, esimerkiksi direktiivissä 2013/32/EU määriteltujen, kriteerien pohjalta ja maiden arvioinnissa on tukeuduttava etenkin UNHCR:n, Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO), Euroopan neuvoston, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ja muiden ihmisoikeusorganisaatioiden käyttämiin käytännönläheisiin ja tarkkoihin erityisindikaattoreihin. ETSK muistuttaa, ettei näitä käsitteitä saa missään tapauksessa soveltaa maihin, joissa rikotaan ihmisoikeuksia ja oikeusvaltioperiaatteita. Lisäksi kolmas maa voidaan luokitella ”turvalliseksi” vain, jos varmistetaan, että kyseinen maa noudattaa palauttamiskiellon periaatetta ja on yleensäkin varauksettomasti tunnustanut ja pannut täytäntöön Geneven yleissopimuksen, pakolaisten asemasta 31. tammikuuta 1967 tehdyn New Yorkin pöytäkirjan ja muut keskeiset sopimukset.

2.2.3 ETSK:n mielestä unioni pyrkii kumppanuuksien avulla ulkoistamaan pakolaisongelman ja vastuunsa suojelua hakevista henkilöistä kolmansille maille ja saamaan ne aineellisten kannustimien avulla pysäyttämään pakolaiset ulkorajoilleen. Tässä mielessä jäsenvaltioiden alueella sääntöjenvastaisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden takaisinoton lisäämiseen uusien sopimusten avulla on syytä suhtautua varauksellisesti. Pakolaismäärien vähentämispyrkimyksissä on vaarana, että kolmannet maat jättävät perusoikeuskirjan, Geneven yleissopimuksen ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaiset palauttamiskiellot huomioimatta ja pysäyttävät, käännettävät tai palauttavat rajoilleen saapuvat suojelua hakevat henkilöt takaisin. ETSK vaatii siksi kansainvälisen oikeuden periaatteiden tiukkaa soveltamista ja tehokkaiden valvontamekanismien luomista.

2.3 Kriteerit niiden alueiden tai kolmansien maiden valitsemiseksi, joilta/joista uudelleensijoittaminen tapahtuu (4 artikla)

2.3.1 ETSK vaatii uudelleensijoittamisohjelman irrottamista kumppanuussopimuksista, ja siksi 4 artiklan a kohdan lause ”ja kyseisten henkilöiden edelleen liikkuminen jäsenvaltioiden alueelle” on poistettava. ETSK:n mielestä ehdotetun asetuksen 4 artiklan c ja d kohdassa (iii alakohta pois lukien) määritellyt kriteerit vaarantavat perusoikeuskirjan 18 artiklan mukaisen oikeuden turvapaikkaan ja 19 artiklan mukaisen suojan palauttamistapauksissa, ja ne on siksi myös poistettava.

2.3.2 ETSK vaatii UNHCR:n tapaan, että takaisinottojärjestelyissä on varmistettava, että kyseinen kolmas maa tai alue on tunnustanut Geneven yleissopimuksen kaikilta osin ja soveltaa sitä kokonaisuudessaan, jotta mahdollisuus käynnistää menettely suojeluhakemuksen käsittelemiseksi Geneven yleissopimuksen mukaisesti on taattu.

2.3.3 ETSK panee huolestuneena merkille, miten EU:n ja Turkin julkilausumaan pohjautuva palauttamismekanismi voi muuttaa järjestelykeskukset säilöönottokeskuksiksi. Tällainen menettely rikkoisi oikeutta vapauteen ja loukkaisi suojaa mielivaltaiselta vapaudenriistolta (Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artikla ja perusoikeuskirjan 6 artikla). ETSK on erittäin huolissaan EU:n ja Turkin julkilausuman puitteissa tehtävistä säilöönotoista ja palautuksista ja katsoo kiireelliseksi tarpeeksi tarkistaa nykyistä palautusmekanismeja, jotta sen puitteissa ja uusissa kumppanuussopimuksissa voidaan taata asianmukainen suojelu.

2.3.4 ETSK kannattaa lähtökohtaisesti diplomaattisten suhteiden tiivistämistä sekä kolmansien maiden kanssa solmittujen kumppanuuksien puitteissa toteutettavia rahoituksellisia ja teknisiä toimenpiteitä, kuten kansainvälistä suojelua tarvitsevien henkilöiden vastaanotto- ja suojelukapasiteetin kehittämistä paikan päällä, jos ne palvelevat pakolaisongelman ratkaisemista kolmansissa maissa ja alueilla. Näiden toimien on oltava myös Geneven yleissopimuksen, Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja perusoikeuskirjan mukaisia. Myöskään uudelleensijoittamisen puitteissa toteutettavien toimenpiteiden tai yleensäkin kehitysavun ehdoksi ei saa asettaa palauttamis- tai vastaavia yhteistyösopimuksia kolmansien maiden kanssa, sillä se olisi ristiriidassa kyseisten toimenpiteiden humanitaarisen tarkoituksen kanssa.

⁽⁴⁾ EUVL C 71, 24.2.2016, s. 82.

2.4 Hyväksymisperusteet (5 artikla)

2.4.1 ETSK suhtautuu myönteisesti naisten ja tyttöjen sekä lasten ja nuorten, myös ilman huoltajaa olevien alaikäisten, haavoittuvan aseman erityiseen painottamiseen. Komitea on tyytyväinen perhesiteellisten henkilöiden huomioon ottamiseen, sillä se laajentaa niitä henkilöryhmiä, joita yleensä uudelleensijoitetaan. ETSK kannattaa erityisesti asianomaisten henkilöiden perheyhteyden turvaamista siten, että myös sisarukset otetaan huomioon ”perheenjäsenenä”. Kyseisiä perusteita tulisi kuitenkin soveltaa vain siinä tapauksessa, että perhettä ei voida yhdistää jo käytössä olevilla, esimerkiksi vuonna 2003 annetun perheenyhdistämistä koskevan direktiivin mukaisilla perheenyhdistämistoimenpiteillä. Komitea korostaa tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaatteiden kunnioittamista. Niitä olisi noudatettava myös 5 artiklan a, b, c ja d kohdasta riippumatta.

2.4.2 ETSK pitää hyväksyttävien ryhmien laajentamista kattamaan myös ”sosioekonomisesti haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt” kuitenkin arveluttavana, jos kyse on henkilöistä, joilla on joko vähäiset tulot, heikko ammatillinen asema tai huono koulutustaso jne. Tämä ryhmä ei vaadi suojelua Geneven yleissopimuksen nojalla, ja säännös saattaisi johtaa kansainvälistä suojelua tarvitsevien syrjimiseen. Tätä varten on kuitenkin välttämättä luotava muita laillisia tuloreittejä ja toimenpiteitä, joissa otetaan huomioon sosioekonomisesti haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden suojelun tarve.

2.4.3 Yleisesti ETSK suosittelee, että EU ottaa käyttöön jo pitkään voimassa olleet UNHCR:n myöntämiskriteerit ja vahvistaa näin sen keskeistä roolia kansainvälistä suojelua tarvitsevien yksilöimisessä.

2.5 Poissulkemisperusteet (6 artikla)

2.5.1 ETSK vastustaa 6 artiklan 1 kohdan d ja f alakohdan mukaista henkilöiden varauksetonta sulkemista uudelleensijoittamisjärjestelmien ulkopuolelle, sillä se on ristiriidassa turvapaikkaa koskevan perusoikeuden kanssa. Molemmat alakohdat on poistettava, jotta voidaan säilyttää turvapaikkainstituution eheys ja uskottavuus.

2.5.2 Lisäksi on varmistettava, että 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaa sovelletaan vain suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Valtioiden erilaiset oikeuskehykset ja laintulkinnat huomioon ottaen on lisäksi vältettävä sekä hyväksymis- että poissulkemisperusteissa epämääräisiä käsitteitä ja lauseita, kuten 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan esimerkki ”ovat syyllistyneet vakavaan rikokseen”, tai tarkennettava niitä.

2.5.3 Vedottaessa valinnaiseen poissulkemisperusteeseen (6 artiklan 2 kohta), jonka mukaan jäsenvaltiot voivat kieltäytyä kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden uudelleensijoittamisesta, jos jotakin 6 artiklan 1 kohdan a tai b alakohdassa tarkoitetuista poissulkemisperusteista voidaan soveltaa ”suoralta kädeltä”, on asiasta oltava kiistattomia ja selkeitä aihetodisteita. Muutoin se on poistettava. Jos kyseessä on pelkkä epäily, jäsenvaltio rikkoo syrjimättömyysperiaatetta.

2.6 Uudelleensijoittamissuunnitelma ja kohdennetut uudelleensijoittamisjärjestelmät (7 ja 8 artikla)

2.6.1 ETSK suhtautuu myönteisesti mahdollisuuteen reagoida joustavasti muuttovirtojen ja kansainvälisten olosuhteiden muutoksiin. Komitea vaatii kuitenkin yhteisymmärryksessä UNHCR:n ja muiden kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa ⁽⁵⁾, että – toisin kuin 7 artiklassa – uudelleensijoitettavien henkilöiden lukumäärä on määriteltävä vähimmäisrajaksi, ja kehottaa käyttämään uudelleensijoittamistarpeen ennakoinnin perustana UNHCR:n vuosittaista raporttia ⁽⁶⁾. ETSK pitää vähintään 25 prosentin osuutta UNHCR:n vahvistamasta uudelleensijoittamistarpeesta Euroopan osalta asianmukaisena.

2.6.2 ETSK suhtautuu epäillen jäsenvaltioiden osallistumiseen vuotuisen uudelleensijoittamissuunnitelman täytäntöönpanoon. Tähän ovat syynä paitsi neuvoston 20. heinäkuuta 2015 esittämien päätelmien tähänastinen täytäntöönpano myös komissio käynnistämät menettelyt Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanon laiminlyönnin vuoksi ⁽⁷⁾ sekä komission kertomukset EU:n ja Turkin julkilausuman täytäntöönpanon edistymisestä ⁽⁸⁾.

⁽⁵⁾ Joint Comments Paper by Caritas Europe, CCME, ECRE, ICMC Europe, IRC, Red Cross EU Office, 14.11.2016.

⁽⁶⁾ UNHCR Projected Global Resettlement Needs 2016.

⁽⁷⁾ IP/15/6228.

⁽⁸⁾ COM(2016) 349 final.

2.6.3 Ehdotuksen 8 artiklassa on tehtävä selkeämpi ero UNHCR:n uudelleensijoittamiskehyksen ja unionin, jäsenvaltioiden tai muiden toimijoiden uudelleensijoittamistoimenpiteiden ja muiden laillisten maahanmuuttokeinojen välillä. ETSK pitää lähtökohtaisesti tervetulleena EU:n uudelleensijoittamiskehyksessä virallistettua kolmen osapuolen lähestymistapaa, jossa uudelleensijoittamista toteuttavat UNHCR, EU ja sen jäsenvaltiot sekä yksityiset/kansalaisyhteiskunnan toimijat.

2.7 Suostumus (9 artikla)

2.7.1 Ehdotetun asetuksen 10 ja 11 artiklassa vahvistettujen uudelleensijoittamismenettelyjen on pohjauduttava kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden suostumukseen, mutta niitä kolmansien maiden kansalaisia tai kansalaisuudettomia henkilöitä, jotka ovat kieltäytyneet esimerkiksi perhe-, sosiaalisista tai kulttuurisista syistä uudelleensijoituksesta johonkin tiettyyn jäsenvaltioon, ei saa sulkea uudelleensijoittamisjärjestelmän ulkopuolelle.

2.8 Tavanomainen menettely ja nopeutettu menettely (10 ja 11 artikla)

2.8.1 ETSK katsoo, että UNHCR:llä on ratkaiseva rooli kolmansien maiden kansalaisten tai kansalaisuudettomien henkilöiden yksilöimisessä. Unionin turvapaikkavirasto, jonka tarkoitus ja tehtävät komission on vielä määriteltävä konkreettisesti, tai alan kansainväliset elimet voivat tukea UNHCR:ää. ETSK asettaa kyseenalaiseksi erityisoikeudet (esimerkkitapauksena EU:n ja Turkin julkilausuma), joiden nojalla maasta lähtevien henkilöiden valinnasta vastaa kolmas maa eikä UNHCR; muutoin Geneven yleissopimuksen, perusoikeuskirjan ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisten perusoikeuksien kunnioittamista ei komitean mielestä voida turvata.

2.8.2 Ehdotetun asetuksen mukaan uudelleensijoittamisen olisi oltava ensisijainen keino kansainvälisen suojelun myöntämiseen jäsenvaltioiden alueella, eikä sen rinnalla pitäisi käynnistää turvapaikkamenettelyä. Tällaiset rajoitukset saattavat vaarantaa suojelua tarvitsevan henkilön turvapaikkaoikeuden. Mahdollisuus hakea turvapaikkaa jäsenvaltioiden alueella myös muulla tavoin on taattava, muuten rikotaan suojelua hakevan oikeutta ja velvollisuutta hakea turvapaikkaa ensimmäisessä vastaanottavassa jäsenvaltiossa.

2.8.3 ETSK varoittaa, että uudelleensijoitetun henkilön kotouttamisessa jäsenvaltioon syntyy ristiriita nopeutetun menettelyn toissijaisen suojeluaseman (11 artikla) kanssa. Uudelleensijoitusjäsenvaltiossa on nimittäin tutkittava henkilön pakolaisasema uudelleen ja se voidaan mahdollisesti evätä. Toissijaisen suojeluaseman myöntämistä tulee siksi välttää, koska nopeutettua menettelyä sovelletaan esimerkiksi lääketieteellisen hoidon kiireellisen tarpeen vuoksi. Molemmissa menettelyissä on tarkastettava edellytykset täysimääräisen pakolaisaseman myöntämiselle⁽⁹⁾.

2.9 Korkean tason uudelleensijoittamiskomitea (13 artikla)

2.9.1 ETSK suosittaa, että korkean tason komiteaa ei ainoastaan kuulla, vaan että komission vuotuinen uudelleensijoittamissuunnitelma laaditaan yhdessä sen kanssa ja että suunnitelman toteuttaminen on pakollista. Komission ja Euroopan parlamentin tulisi jakaa puheenjohtajuus tiiviissä yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa. Myös ETSK:n tulisi kansalaisyhteiskunnan äänenä olla edustettuna korkean tason komiteassa jäsenenä, tai ainakin sen tulisi pystyä osallistumaan pysyvästi komitean työhön tarkkailijan tai neuvonantajan ominaisuudessa.

2.9.2 ETSK vaatii, että unionin turvapaikkaviraston, UNHCR:n ja IOM:n on oltava korkean tason komitean pysyviä jäseniä.

2.10 Siirretyn säädösvallan käyttäminen

ETSK kannattaa veto- ja peruuttamisoikeuden antamista Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ehdotetun asetuksen 10 artiklan 9 kohdan nojalla annettujen komission delegoitujen säädösten suhteen.

2.11 Assosiaatio Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin kanssa

ETSK tukee voimakkaasti assosioituneiden valtioiden osallistumista uudelleensijoittamissuunnitelmien toteuttamiseen ja korkean tason komitean toimintaan. ETSK suosittaa, että myös Yhdistynyt kuningaskunta, Irlanti ja Tanska kutsutaan mukaan.

⁽⁹⁾ EUVL C 34, 2.2.2017, s. 144, asiakokonaisuus SOC/547 – Toinen Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistamista koskeva paketti, Bryssel, 14. joulukuuta 2016; Geneven yleissopimus (katso tämän virallisen lehden sivu ...).

3. Erityissuosituksukset

3.1 Jäsenvaltioiden osallistuminen vuotuisten uudelleensijoittamissuunnitelmien toteuttamiseen

3.1.1 ETSK kehottaa tässä yhteydessä jälleen kerran EU:n jäsenvaltioita ja kansainvälistä yhteisöä ottamaan enemmän vastuuta kansainvälistä suojelua tarvitsevista, suhtautumaan solidaarisemmin niihin kolmansiin maihin ja alueisiin, minne tai minkä sisällä ihmiset ovat joutuneet siirtymään, sekä tehostamaan uudelleensijoittamista ja vapaaehtoista humanitaarista maahanpääsyä edistäviä toimia.

3.1.2 Komitea kehottaa unionia ja sen jäsenvaltioita täyttämään tähänastiset, neuvoston heinä- ja syyskuussa 2015 tekemiin päätöksiin perustuvat siirto- ja uudelleensijoittamisvelvoitteensa, ottamaan tässä yhteydessä entistä paremmin huomioon Kreikan kaltaisten jäsenvaltioiden rajallisen vastaanottokapasiteetin ja tehostamaan toimiaan unionin solidaarisen uudelleensijoittamiskehityksen ja Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän luomiseksi. ETSK suosittaa, että koska UNHCR:n tietojen mukaan kansainvälistä suojelua hakevien määrä on 65,3 miljoonaa henkilöä maailmanlaajuisesti, vuosittain uudelleensijoitettaisiin enemmän kuin 20 000 suojelun tarpeessa olevaa.

3.1.3 ETSK suosittaa, että jäsenvaltiot vahvistavat välittömästi institutionaalista läsnäoloaan alkuperä- ja kauttakulku-maissa ja luovat suurlähetystöille ja konsulaateille tai perustettaville muuttoliikeasiain keskuksille edellytykset todeta kulloinkin suojelun tarve pikaisesti UNHCR:n asiakirjojen perusteella ja mahdollistaa uudelleensijoittaminen jäsenvaltioihin. Näin voitaisiin antaa lisäpanos unionin uudelleensijoittamissuunnitelmien edellyttämän infrastruktuurin luomiseen.

3.2 Yhteistyö

3.2.1 ETSK kehottaa institutionalisoimaan tiiviin kumppanuuden UNHCR:n kanssa tämän kansainvälisesti tunnustetun asiantuntemuksen vuoksi. Rinnakkaisitoimena voidaan ryhtyä vastaaviin kumppanuuksiin IOM:n ja muiden sertifioidujen kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden, kuten Euroopan kirkkojen siirtolaiskomission (CCME) ja Euroopan pakolais- ja ihmisoikeusjärjestöjen neuvottelukunnan (ECRE), kanssa. Komitea kannustaa jäsenvaltioita ottamaan kansalaiset ja kansalaisyhteiskunnan organisaatiot paikallisella tasolla aikaisessa vaiheessa mukaan, jotta pystytään hankkimaan paikallisyhteisöjen tuki ja siten parantamaan uudelleensijoitettujen pakolaisten kotouttamisen onnistumismahdollisuuksia.

3.2.2 On harkittava myös yksittäisten henkilöiden, valtiovallasta riippumattomien organisaatioiden, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen – sosiaalialan järjestöt mukaan lukien – tai muiden asiasta kiinnostuneiden ryhmien toteuttamia vaihtoehtoisia vastaanotto- ja rahoitusohjelmia, jotta voidaan luoda laillisia reittejä päästä unioniin. Tämä voi olla tarkoituksenmukainen keino täydentää EU:n uudelleensijoittamissuunnitelmaa, mutta se ei saa missään tapauksessa korvata sitä. ETSK tuo tässä yhteydessä esiin ansiokkaan kanadalaisen Private Sponsorship Program -ohjelman. Kansalaisyhteiskunnalla, työmarkkinaosapuolilla ja paikallisviranomaisilla on tärkeitä, mm. kotouttamiseen liittyviä tehtäviä henkilön uudelleensijoittamisen jälkeen ja siksi ne tulisi ottaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa mukaan uudelleensijoittamiskehityksen suunnittelu- ja päätöksentekoprosesseihin.

3.2.3 Jäsenvaltioiden olisi arvioitava yksityisiä vastaanotto-ohjelmia säännöllisesti sen varmistamiseksi, että perusoikeuskirjan, Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja Geneven yleissopimuksen mukaisia perusoikeuksia kunnioitetaan eikä ohjelmilla pyritä muunlaisiin tavoitteisiin. Yksityisten vastaanotto-ohjelmien puitteissa uudelleensijoitettavien henkilöiden on täytettävä pakolaisaseman edellytykset. He saavat vastaanottavassa maassa saman oikeudellisen aseman kuin valtion viranomaisten toteuttamien ohjelmien kautta maahan tulleet pakolaiset.

Bryssel 25. tammikuuta 2017.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Georges DASSIS*